

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 715/2009

2009 m. liepos 13 d.

dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Nuo 1999 m. pradėjus laipsniškai kurti gamtinių dujų vidaus rinką yra siekiama visiems Bendrijos vartotojams – ir piliečiams, ir verslo subjektams – suteikti tikrą pasirinkimo galimybę, sukurti naujų verslo galimybių ir didinti tarpvalstybinę prekybą siekiant didesnio našumo, konkurencingų kainų ir aukštesnio lygio paslaugų standartų bei siekiant prisidėti prie tiekimo saugumo ir tvarumo.
- (2) 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽⁴⁾ ir 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1775/2005 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų ⁽⁵⁾ buvo svariai prisidėta prie tokios gamtinių dujų vidaus rinkos kūrimo.
- (3) Patirtis, įgyta įgyvendinant ir kontroliuojant 2002 m. Europos dujų reguliavimo forumo (toliau – Madrido forumas) patvirtintą pirmąjį Geros praktikos gairių rinkinį, rodo, kad, siekiant užtikrinti visapusišką tose gairėse nustatytų taisyklių įgyvendinimą visose valstybėse narėse ir numatyti minimalias garantijas vienodoms praktinėms patekimo į rinką sąlygoms, būtina numatyti, kad jos taptų teisiškai įgyvendinamos.

⁽¹⁾ OL C 211, 2008 8 19, p. 23.⁽²⁾ OL C 172, 2008 7 5, p. 55.⁽³⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2009 m. sausio 9 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 75 E, 2009 3 31, p. 38) ir 2009 m. balandžio 22 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2009 m. birželio 25 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 57.⁽⁵⁾ OL L 289, 2005 11 3, p. 1.

- (4) Antrasis bendrųjų taisyklių rinkinys – „Antrosios geros praktikos gairės“ – buvo patvirtintas 2003 m. rugsėjo 24 ir 25 d. Madrido forumo susitikime; remiantis tomis gairėmis, šiuo reglamentu siekiama nustatyti bendruosius principus ir taisykles, reglamentuojančius teisę naudotis tinklu ir trečiosios šalies teisės naudotis tinklu paslaugas, perkrovos valdymą, skaidrumą, balansavimą ir prekybą pajėgumų teisėmis.

- (5) Pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽⁶⁾ leidžiama jungtinė perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriaus veikla. Todėl šiame reglamente išdėstytoje taisyklėse nereikalaujama keisti nacionalinių perdavimo ir skirstymo sistemų, atitinkančių reikiamas tos direktyvos nuostatas, struktūras.

- (6) Aukšto slėgio vamzdynai, jungiantys vietas skirstytojus prie dujų tinklo, kurie pirmiausia nėra naudojami vietos skirstymui, patenka į šio reglamento taikymo sritį.

- (7) Būtina nurodyti kriterijus, kuriais remiantis būtų nustatomi teisės naudotis tinklu tarifai, siekiant užtikrinti, kad jie visapusiškai atitiktų nediskriminavimo principą ir gerai veikiančios vidaus rinkos reikmes ir kad juose būtų visapusiškai atsižvelgta į sistemos vientisumo būtinybę bei atspindėtos faktinės sąnaudos tiek, kiek tokios sąnaudos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, įskaitant atitinkamą grąžą iš investicijų ir prireikus atsižvelgiant į reguliavimo institucijų atliekamą lyginamąją tarifų analizę.

- (8) Apskaičiuojant teisės naudotis tinklais tarifus svarbu atsižvelgti į patirtas faktines sąnaudas tiek, kiek jos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, ir būtinybę numatyti tinkamą grąžą iš investicijų bei paskatas naujai infrastruktūrai kurti, įskaitant ypatingą reguliavimo poveikį naujoms investicijoms, kaip numatyta Direktyvoje 2009/73/EB. Tuo atžvilgiu, ypač jei egzistuoja veiksminga vamzdynų tarpusavio konkurencija, būtina atsižvelgti į reguliavimo institucijų atliekamą lyginamąją tarifų analizę.

- (9) Rinka grindžiamų priemonių, pavyzdžiui, aukcionų, taikymas tarifams nustatyti turi būti suderinamas su Direktyvos 2009/73/EB nuostatomis.

⁽⁶⁾ Žr šio Oficialiojo leidinio p. 94.

- (10) Bendram minimaliam praktinės teisės naudotis tinklu standartui Bendrijoje nustatyti ir siekiant užtikrinti, kad trečiosios šalies teisės naudotis tinklu paslaugos būtų pakankamai suderintos, bei sudaryti sąlygas pasinaudoti gerai veikiančios gamtinių dujų vidaus rinkos teikiama nauda, būtinas bendras minimalus trečiosios šalies teisės naudotis tinklu paslaugų rinkinys.
- (11) Šiuo metu yra kliūčių, kurios trukdo Bendrijoje dujas parduoti vienodomis sąlygomis, be diskriminacijos ar sunkumų. Visų pirma nediskriminacinė prieiga prie tinklų ir vienodai veiksmingo lygio reguliuojamoji priežiūra dar nėra užtikrinta visose valstybėse narėse ir rinkos išlieka izoliuotos.
- (12) Turėtų būti pasiektas pakankamas tarpvalstybinio dujų tinklų sujungimo pajėgumų lygis ir skatinama integruoti rinkas siekiant sukurti gamtinių dujų vidaus rinką.
- (13) 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikate „Europos energetikos politika“ pabrėžta gamtinių dujų vidaus rinkos sukūrimo ir vienodų galimybių visoms gamtinių dujų įmonėms Bendrijoje užtikrinimo svarba. 2007 m. sausio 10 d. Komisijos komunikatai „Dujų ir elektros vidaus rinkos perspektyvos“ ir „Europos dujų ir elektros energijos sektorių tyrimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2003 17 straipsnį (Galutinė ataskaita)“ parodė, kad šiuo metu galiojančios taisyklės ir priemonės nesudaro būtinos sistemos ir nepadedą kurti tinklų sujungimo pajėgumų, kurių reikia gerai veikiančiai, veiksmingai ir atvirai vidaus rinkai pasiekti.
- (14) Nuosekliai įgyvendinant galiojančią reglamentavimo sistemą, reikėtų pakoreguoti gamtinių dujų vidaus rinkos reglamentavimo sistemą, nustatytą Reglamentu (EB) Nr. 1775/2005, atsižvelgiant į tų komunikatų nuostatas.
- (15) Visų pirma reikia skatinti glaudesnę perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimą ir jų veiklos koordinavimą, siekiant parengti tinklo kodeksus, kad būtų galima teikti ir valdyti veiksmingą ir skaidrią prieigą prie tarpvalstybinių perdavimo tinklų, ir užtikrinti suderintą bei veiksmingą perspektyvinį Bendrijos perdavimo sistemos planavimą ir patikimą techninę tos sistemos plėtrą, taip pat parengti sujungimo pajėgumus, deramai atsižvelgiant į aplinką. Tinklo kodeksai turėtų atitikti bendras rekomendacijas, kurios būtų neprivalomos (bendros rekomendacijos) ir kurias parengtų Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra, įsteigta pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą⁽¹⁾ (Agentūra). Agentūra turėtų turėti tam tikrą vaidmenį atliekant faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą tinklo kodeksų projektų peržiūrą, taip pat ir jų atitikties bendroms rekomendacijoms požiūriu, ir ji turėtų turėti galimybę rekomenduoti Komisijai juos priimti. Agentūra taip pat turėtų įvertinti siūlomus tinklo kodeksų pakeitimus, ir jai turėtų būti suteikta teisė rekomenduoti Komisijai juos priimti. Perdavimo sistemos operatoriai savo tinklus turėtų eksploatuoti laikydamiesi tų tinklo kodeksų.
- (16) Siekiant užtikrinti tinkamiausią dujų perdavimo tinklo valdymą Bendrijoje, turėtų būti įsteigtas Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (ENTSO-G). ENTSO-G savo užduotis turėtų vykdyti laikydamasis Bendrijos konkurencijos taisyklių, kurios ir toliau taikomos ENTSO-G sprendimams. ENTSO-G užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o veiklą jis turėtų vykdyti taip, kad būtų užtikrinamas veiksmingumas, skaidrumas ir ENTSO-G atstovaujamas pobūdis. ENTSO-G parengtais tinklo kodeksais neketinama pakeisti būtinų nacionalinių tinklo kodeksų su tarpvalstybiniais klausimais nesusijusiose srityse. Atsižvelgiant į tai, kad veiksmingesnę pažangą galima užtikrinti taikant vienodas taisykles regiono lygmeniu, perdavimo sistemos operatoriai bendroje bendradarbiavimo struktūroje turėtų sukurti regionines struktūras tuo pačiu užtikrindami, kad regiono lygmeniu pasiekti rezultatai atitiktų tinklo kodeksus ir neprivalomus dešimties metų tinklo plėtros planus Bendrijos lygmeniu. Siekiant bendradarbiauti tokiose regioninėse struktūrose būtina, kad tinklo veikla būtų iš tikrųjų atskirta nuo gavybos ir tiekimo veiklos. Jeigu tokio atskyrimo nėra, perdavimo sistemos operatoriams bendradarbiaujant regionų lygmeniu kyla konkurenciją iškraipiančių veiksmų pavojus. Valstybės narės turėtų skatinti bendradarbiavimą regionų lygmeniu ir stebėti tinklo veiksmingumą šiuo lygmeniu. Bendradarbiavimas regionų lygmeniu turėtų būti suderintas su konkurencingos ir veiksmingos dujų vidaus rinkos kūrimo pažanga.
- (17) Visi rinkos dalyviai yra suinteresuoti veikla, kurios laukiama iš ENTSO-G. Todėl veiksmingas konsultavimosi procesas yra būtinas, ir veikiančios struktūros, pavyzdžiui, Europos energijos mainų supaprastinimo asociacija, nacionalinės reguliavimo institucijos arba Agentūra, įsteigtos sudaryti palankesnes sąlygas šiam procesui ir jį organizuoti, turėtų atlikti svarbų vaidmenį.
- (18) Siekdamas užtikrinti didesnę dujų perdavimo tinklo plėtrą Bendrijoje skaidrumą, ENTSO-G turėtų parengti, paskelbti ir nuolat atnaujinti neprivalomą visos Bendrijos dešimties metų tinklo plėtros planą (visos Bendrijos tinklo plėtros planas). Prekybos ar tiekimo saugumo požiūriais tinkami dujų perdavimo tinklai ir būtinos regioninės jungtys, turėtų būti įtraukti į tą tinklo plėtros planą.

(1) Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

- (19) Kad būtų galima padidinti konkurenciją sukuriant likvidžias didmenines dujų rinkas, būtina užtikrinti, kad dujas būtų galima parduoti neatsižvelgiant į jų buvimo vietą sistemoje. Vienintelis būdas šiam tikslui pasiekti – suteikti tinklo naudotojams teisę laisvai rezervuoti dujų įleidimo ir išleidimo pajėgumus, taip užtikrinant dujų transportavimą per zonas, o ne sutartyse numatytais maršrutais. Jau 2002 m. spalio 30 ir 31 d. įvykusiame 6-ajame Madrido forume dauguma suinteresuotųjų subjektų pirmenybę teikė įleidimo ir išleidimo sistemoms, kurios sudarytų palankesnes sąlygas konkurencijos plėtrai. Tarifai neturėtų priklausyti nuo gabenimo maršruto. Todėl tarifas, nustatytas viename ar daugiau įleidimo taškų, neturėtų būti siejamas su tarifu, nustatytu viename ar daugiau išleidimo taškų, ir atvirkščiai.
- (20) Nuorodos į suderintas transportavimo sutartis, susijusias su nediskriminacine teise naudotis perdavimo sistemos operatorių tinklu, nereiškia, kad konkretaus sistemos operatoriaus valstybėje narėje transportavimo sutarčių sąlygos turi būti tokios pačios, kaip kito tos valstybės narės ar kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriaus, nebent nustatomi būtiniausi reikalavimai, kuriuos turi tenkinti visos transportavimo sutartys.
- (21) Dujų tinklams būdinga didelė sutartinė perkrova. Todėl naujose sutartyse ar sutartyse, dėl kurių iš naujo deramasi, perkrovos valdymo ir pajėgumų paskirstymo principai grindžiami galimybe išlaisvinti nepanaudotus pajėgumus tinklo naudotojams sudarant sąlygas pernuomoti arba perparduoti sutartyse numatytus pajėgumus ir įpareigojimu perdavimo sistemos operatoriams bent prieš dieną pasiūlyti nepanaudotus pertraukiamuosius pajėgumus rinkoje. Atsižvelgiant į didelę galiojančių sutarčių proporcinę dalį ir poreikį sudaryti tikrai vienodas sąlygas naujų ir esamų pajėgumų naudotojams, tuos principus reikėtų taikyti visiems sutartyse, įskaitant galiojančias sutartis, numatytiems pajėgumams.
- (22) Nors šiuo metu Bendrijoje neaktuali fizinės tinklų perkrovos problema, ji gali iškilti ateityje. Todėl svarbu numatyti pagrindinį perpildytų pajėgumų paskirstymo tokiomis aplinkybėmis principą.
- (23) Rinkos stebėseną, kurią pastaraisiais metais vykdė nacionalinės reguliavimo institucijos ir Komisija, parodė, kad šiuo metu taikomi skaidrumo reikalavimai ir teisės naudotis infrastruktūra taisyklės kol kas nėra pakankamos, kad būtų galima užtikrinti tikrą, gerai veikiančią, atvirą ir veiksmingą dujų vidaus rinką.
- (24) Reikia užtikrinti vienodas galimybes gauti informaciją apie fizinę sistemos būklę ir jos veiksmingumą, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrąją paklausos ir pasiūlos padėtį bei nustatyti didmeninės kainos pokyčių priežastis. Tam reikia išsamesnės informacijos apie pasiūlą ir paklausą, tinklo pajėgumą, dujų srautus bei techninę tinklo priežiūrą, balansavimą ir turimus bei naudojamus laikymo pajėgumus. Dėl tos informacijos svarbos rinkos veikimui būtina sumažinti esamus informacijos skelbimo apribojimus dėl konfidencialumo.
- (25) Vis dėlto komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumo reikalavimai yra ypač svarbūs tuo atveju, jei duomenys bendrovei yra komercinio strateginio pobūdžio, jei yra tik vienas vienintelis saugyklos naudotojas, arba jei duomenys susiję su sistemos ar posistemės, kuri nesujungta su kita perdavimo ar skirstymo sistema, o tik su vienu galutiniu pramonės vartotoju, išleidimo taškais, jei paskelbus tokius duomenis būtų atskleidžiama su to vartotojo gamybos procesu susijusi konfidenciali informacija.
- (26) Siekiant padidinti pasitikėjimą rinka, jos dalyviams neturi kilti abejonių, kad už nederamų veiksmų atlikimą galima susilaukti veiksmingų, proporcingų ir atgrasomųjų sankcijų. Kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta kompetencija veiksmingai ištirti įtariamus piktnaudžiavimo rinka atvejus. Tuo tikslu kompetentingos institucijos turi turėti galimybę naudotis duomenimis, susijusiais su tiekimo įmonių priimtais veiklos sprendimais. Dujų rinkoje apie visus sprendimus sistemos operatoriams pranešama pajėgumų rezervavimo, paskyrimų ir realių dujų srautų duomenų forma. Sistemos operatoriai turėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį galėtų lengvai gauti šią informaciją. Be to, kompetentingos institucijos turėtų reguliariai stebėti, ar perdavimo sistemos operatoriai laikosi taisyklių.
- (27) Kai kuriose valstybėse narėse galimybės naudotis dujų saugyklomis ir suskystintų gamtinių dujų (SGD) įrenginiais yra nepakankamos, todėl reikia tobulinti galiojančių taisyklių taikymą. Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupės atliekamos stebėsenos rezultatai rodo, kad savanoriškai taikomos laikymo sistemos operatoriams skirtos gerosios patirties, kaip suteikti trečiosioms šalims teisę naudotis saugyklomis, gairės, dėl kurių Madrido forume susitarė visi suinteresuotieji subjektai, yra taikomos nepakankamai, todėl jos turi būti privalomos.
- (28) Nediskriminacinės ir skaidrios dujų balansavimo sistemos, kurias eksploatuoja perdavimo sistemos operatoriai, yra svarbūs mechanizmai, ypač naujiems rinkos dalyviams, kurie gali susidurti su didesniais sunkumais balansuodami bendrą pardavimų portfelį, nei bendrovės, kurios jau yra įsitvirtinusios atitinkamoje rinkoje. Todėl būtina nustatyti taisykles, užtikrinančias, kad perdavimo sistemos operatoriai tokius mechanizmus eksploatuotų nediskriminacines, skaidrias ir veiksmingas teisės naudotis tinklu sąlygas atitinkančiu būdu.
- (29) Prekyba pirminėmis pajėgumų teisėmis yra svarbi konkurencingos rinkos plėtos ir likvidumo sukūrimo dalis. Todėl šiame reglamente turėtų būti nustatyti pagrindinės tokią prekybą reglamentuojančios taisyklės.

(30) Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų taisyklių ir pagal jį priimtų gairių.

(31) Prie šio reglamento pridėtos gairėse apibrėžiamos konkrečios išsamios įgyvendinimo taisyklės, pagrįstos antrosiomis Geros praktikos gairėmis. Prireikus tos taisyklės laikui bėgant bus tobulinamos atsižvelgiant į nacionalinių dujų sistemų skirtumus.

(32) Siūlydama iš dalies keisti prie šio reglamento pridėtas gaires, Komisija turėtų užtikrinti, kad Madrido forume būtų iš anksto konsultuojamasi su visomis atitinkamomis gairėmis suinteresuotomis šalimis, kurioms atstovauja profesinės organizacijos, ir su valstybėmis narėmis.

(33) Iš valstybių narių ir kompetentingų nacionalinių institucijų reikėtų reikalauti teikti Komisijai atitinkamą informaciją. Komisija tokią informaciją turėtų naudoti konfidencialiai.

(34) Šis reglamentas ir pagal jį priimtose gairės nepažeidžia Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo.

(35) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtose laikantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.

(36) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti arba priimti gaires būtiniausiam suderinamumo lygiui užtikrinti, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, inter alia jį papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti patvirtintos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

(37) Kadangi šio reglamento tikslo, t.y. nustatyti sąžiningas teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais, laikymo ir SGD įrenginiais sąlygas reglamentuojančias taisykles, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

(38) Atsižvelgiant į daromų Reglamento (EB) Nr. 1775/2005 pakeitimų taikymo sritį, siekiant aiškumo ir racionalumo, atitinkamas nuostatas pageidautina išdėstyti nauja redakcija viename naujame reglamente,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu siekiama:

- nustatyti nediskriminacines taisykles, reglamentuojančias teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo sistemomis sąlygas, atsižvelgiant į nacionalinių ir regioninių rinkų savitumą ir siekiant užtikrinti tinkamą dujų vidaus rinkos veikimą;
- nustatyti nediskriminacines taisykles, reglamentuojančias teisės naudotis SGD įrenginiais ir saugyklomis sąlygas, atsižvelgiant į nacionalinių ir regioninių rinkų savitumą; ir
- palengvinti gerai veikiančios ir skaidrios didmeninės rinkos sukūrimą užtikrinant aukštą dujų tiekimo saugumo lygį ir numatyti priemones prieš tinklo taisyklių derinimo priemones, kad būtų įmanoma vykdyti tarpvalstybinius dujų mainus.

Pirmoje pastraipoje nurodyti tikslai apima: tarifų arba jų skaičiavimo metodikų, galimybės naudotis tinklu, bet ne saugyklomis, suderintų principų nustatymą, galimybės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugų nustatymą ir pajėgumų paskirstymo bei perkrovos valdymo suderintus principus, skaidrumo reikalavimų, balansavimo taisyklių bei disbalanso mokesčių nustatymą ir prekybos pajėgumais palengvinimą.

Šis reglamentas, išskyrus 19 straipsnio 4 dalį, taikomas tik toms saugykloms, kurioms taikoma Direktyvos 2009/73/EB 33 straipsnio 3 arba 4 dalis.

Valstybės narės pagal Direktyvą 2009/73/EB gali įsteigti subjektą arba įstaigą, kuri vykdytų vieną ar kelias funkcijas, kurios paprastai priskiriamos perdavimo sistemos operatoriui, ir kuriai būtų taikomi šio reglamento reikalavimai. Tam subjektui arba įstaigai taikoma sertifikavimo tvarka pagal šio reglamento 3 straipsnį ir paskyrimo tvarka pagal Direktyvos 2009/73/EB 10 straipsnį.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

1. Šiame reglamente taikomos tokios sąvokų apibrėžtys:

- „perdavimas“ – gamtinių dujų transportavimas tinklu, kurį daugiausia sudaro aukšto slėgio vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą ir aukšto slėgio vamzdynų dalį, iš esmės naudojamą gamtinių dujų vietiniam skirstymui, siekiant pristatyti jas vartotojams, išskyrus tiekimą;

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- 2) „transportavimo sutartis“ – perdavimo sistemos operatoriaus ir tinklo naudotojo sudaryta sutartis siekiant vykdyti perdavimą;
 - 3) „pajėgumai“ – didžiausias srautas, išreikštas įprastais kubiniais metrais per laiko vienetą arba energijos vienetu per laiko vienetą, kuriuo tinklo naudotojas turi teisę naudotis pagal transportavimo sutarties nuostatas;
 - 4) „nepanaudoti pajėgumai“ – nuolatiniai pajėgumai, kuriuos tinklo naudotojas įgijo pagal transportavimo sutartį, tačiau kurių tas naudotojas dar nepaskyrė iki sutartyje nustatyto termino;
 - 5) „perkrovos valdymas“ – perdavimo sistemos operatoriaus pajėgumų visumos valdymas siekiant optimaliai ir maksimaliai išnaudoti techninius pajėgumus ir laiku nustatyti būsimos perkrovos ir perpildymo vietas;
 - 6) „antrinė rinka“ – ne pirminėje rinkoje parduodamų pajėgumų rinka;
 - 7) „paskyrimas“ – tinklo naudotojo išankstinis pranešimas perdavimo sistemos operatoriui apie faktinį srautą, kurį tinklo naudotojas nori įleisti į sistemą arba išleisti iš jos;
 - 8) „pakartotinis paskyrimas“ – vėlesnis pranešimas apie patikslintą paskyrimą;
 - 9) „sistemos vientisumas“ – tokia perdavimo tinklo, įskaitant reikiamus perdavimo įrenginius, padėtis, kai gamtinių dujų slėgis ir kokybė neviršija perdavimo sistemos operatoriaus nustatytų mažiausių ir didžiausių ribų, kad techniniu požiūriu būtų garantuotas gamtinių dujų perdavimas;
 - 10) „balansavimo laikotarpis“ – laikotarpis, kuriuo kiekvienas tinklo naudotojas privalo subalansuoti energijos vienetais išreikštą išleistą gamtinių dujų kiekį, tokį patį gamtinių dujų kiekį įleidamas į perdavimo tinklą pagal transportavimo sutartį ar tinklo kodeksą;
 - 11) „tinklo naudotojas“ – perdavimo sistemos operatoriaus klientas ar potencialus klientas bei patys perdavimo sistemos operatoriai tiek, kiek jiems tai būtina jų perdavimo funkcijoms vykdyti;
 - 12) „pertraukiamosios paslaugos“ – paslaugos, siūlomos perdavimo sistemos operatoriaus remiantis pertraukiamaisiais pajėgumais;
 - 13) „pertraukiamieji pajėgumai“ – dujų perdavimo pajėgumai, kurių veikimą gali nutraukti perdavimo sistemos operatorius transportavimo sutartyje numatytais sąlygomis;
 - 14) „ilgalaikės paslaugos“ – perdavimo sistemos operatoriaus siūlomos vienerius metus ar ilgiau teikiamos paslaugos;
 - 15) „trumpalaikės paslaugos“ – perdavimo sistemos operatoriaus siūlomos trumpiau nei vienerius metus teikiamos paslaugos;
 - 16) „nuolatiniai pajėgumai“ – dujų perdavimo pajėgumai, kurių nepertraukiamumą perdavimo sistemos operatorius garantuoja sutartimi;
 - 17) „nuolatinės paslaugos“ – paslaugos, siūlomos perdavimo sistemos operatoriaus remiantis nuolatiniais pajėgumais;
 - 18) „techniniai pajėgumai“ – didžiausi nuolatiniai pajėgumai, kuriuos perdavimo sistemos operatorius gali siūlyti tinklo naudotojams atsižvelgdamas į sistemos vientisumą ir perdavimo tinklo eksploatacijos reikalavimus;
 - 19) „sutartyje numatyti pajėgumai“ – pajėgumai, kuriuos perdavimo sistemos operatorius transportavimo sutartimi paskyrė tinklo naudotojui;
 - 20) „turimi pajėgumai“ – techninių pajėgumų dalis, kuri nėra paskirta ir tuo metu vis dar priklauso sistemai;
 - 21) „sutartinė perkrova“ – padėtis, kai nuolatinių pajėgumų paklausos lygis viršija techninius pajėgumus;
 - 22) „pirminė rinka“ – perdavimo sistemos operatoriaus tiesiogiai parduodamų pajėgumų rinka;
 - 23) „fizinė perkrova“ – padėtis, kai faktinio tiekimo paklausos lygis tam tikru metu viršija techninius pajėgumus;
 - 24) „SGD įrenginio pajėgumas“ – SGD terminalo pajėgumas gamtinėms dujoms skystinti arba SGD importuoti, priimti, papildomoms paslaugoms teikti, laikinai laikyti ir vėl joms dujinti;
 - 25) „talpa“ – saugyklos tūris, kurį saugyklos naudotojas gali naudoti dujoms laikyti;
 - 26) „išleidimo pajėgumas“ – saugyklos naudotojui nustatyta dujų išleidimo iš saugyklos norma;
 - 27) „įleidimo pajėgumas“ – saugyklos naudotojui nustatyta dujų įleidimo į saugyklą norma;
 - 28) „laikymo pajėgumas“ – talpos, įleidimo pajėgumo ir išleidimo pajėgumo derinys.
2. Nepažeidžiant šio straipsnio 1 dalyje pateiktų sąvokų apibrėžčių, taip pat taikomos Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnyje pateiktos sąvokų apibrėžtys, aktualios taikant šį reglamentą, išskyrus to straipsnio 3 punkte pateiktą perdavimo apibrėžtį.
- Šio straipsnio 1 dalies 3–23 punktuose pateiktos sąvokų apibrėžtys, susijusios su perdavimu, pagal analogiją taikomos saugykloms ir SGD įrenginiams.

3 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių sertifikavimas

1. Gavusi pranešimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus sertifikavimo, Komisija nedelsdama jį išnagrinėja, kaip nustatyta Direktyvos 2009/73/EB 10 straipsnio 6 dalyje. Per du mėnesius nuo tokio pranešimo gavimo dienos Komisija atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai pateikia nuomonę dėl jo suderinamumo su Direktyvos 2009/73/EB 10 straipsnio 2 dalies arba 11 straipsnio, ir 9 straipsnio nuostatomis.

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą nuomonę Komisija gali prašyti Agentūros pateikti nuomonę dėl nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimo. Tokiu atveju pirmoje pastraipoje nurodytas dviejų mėnesių laikotarpis pratęsiamas dar dviem mėnesiais.

Jei per pirmoje ir antroje pastraipose nurodytus laikotarpius Komisija nepateikia nuomonės, laikoma, kad ji neprieštarauja reguliavimo institucijos sprendimui.

2. Per du mėnesius nuo Komisijos nuomonės gavimo, kuo labiau į ją atsižvelgdama nacionalinė reguliavimo institucija priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus sertifikavimo. Reguliavimo institucijos sprendimas ir Komisijos nuomonė skelbiami kartu.

3. Bet kuriuo procedūros metu reguliavimo institucijos ir (arba) Komisija gali prašyti, kad perdavimo sistemos operatorius ir (arba) įmonė, atliekanti kurią nors iš gavybos ar tiekimo funkcijų, pateiktų visą informaciją, svarbią šiame straipsnyje nustatytoms jų užduotims atlikti.

4. Reguliavimo institucijos ir Komisija išsaugo komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumą.

5. Komisija gali priimti gaires, nustatančias išsamią tvarką, kurios reikia laikytis taikant šio straipsnio 1 ir 2 dalis. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6. Gavusi pranešimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus sertifikavimo, kaip nustatyta Direktyvos Nr. 2009/73/EB 9 straipsnio 10 dalyje, Komisija priima sprendimą dėl sertifikavimo. Reguliavimo institucija vykdo Komisijos sprendimą.

4 straipsnis

Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas

Visi perdavimo sistemos operatoriai Bendrijos lygmeniu bendradarbiauja per ENTSO-G, kad būtų skatinamas gamtinių dujų vidaus rinkos sukūrimas ir veikla, bei tarpvalstybinė prekyba ir užtikrintas optimalus gamtinių dujų perdavimo tinklo valdymas, koordinuota veikla ir tinkama techninė raida.

5 straipsnis

ENTSO-G įsteigimas

1. Ne vėliau kaip 2011 m. kovo 3 d. dujų perdavimo sistemos operatoriai Komisijai ir Agentūrai pateikia įsteigiamo ENTSO-G įstatų projektą, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą, įskaitant konsultavimosi su kitais suinteresuotaisiais subjektais tvarką.

2. Per du mėnesius nuo gavimo dienos Agentūra, oficialiai pasikonsultavusi su visus suinteresuotuosius subjektus atstovaujančiomis organizacijomis, ypač sistemos naudotojais, įskaitant vartotojus, pateikia Komisijai nuomonę apie įstatų projektą, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą.

3. Komisija, atsižvelgdama į pagal 2 dalį pateiktą Agentūros nuomonę, per tris mėnesius nuo Agentūros nuomonės gavimo dienos pateikia nuomonę apie įstatų projektą, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą.

4. Per tris mėnesius nuo Komisijos nuomonės gavimo dienos perdavimo sistemos operatoriai įsteigia ENTSO-G, priima ir paskelbia jo įstatus bei darbo tvarkos taisykles.

6 straipsnis

Tinklo kodeksų priėmimas

1. Komisija, pasikonsultavusi su Agentūra, ENTSO-G ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, parengia metinį prioritetų sąrašą, kuriame įvardijamos 8 straipsnio 6 dalyje nustatytos sritys, įtrauktinos į rengiamus tinklo kodeksus.

2. Komisija prašo Agentūros per pagrįstą – ne ilgesnį nei šešių mėnesių – laikotarpį jai pateikti neprivalomas bendras rekomendacijas (bendros rekomendacijos), kuriose pagal 8 straipsnio 7 dalį būtų išdėstyti aiškūs ir objektyvūs tinklo kodeksų, susijusių su prioritetų sąrašė nustatytais sritimis, rengimo principai. Bet kuriomis bendromis rekomendacijomis prisidedama užtikrinant nediskriminacines sąlygas, veiksmingą konkurenciją ir veiksmingą rinkos veikimą. Gavusi pagrįstą Agentūros prašymą, Komisija tą laikotarpį gali pratęsti.

3. Agentūra ne trumpesnę nei dviejų mėnesių laikotarpį oficialiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su ENTSO-G ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl bendrų rekomendacijų.

4. Jei Komisija mano, kad bendromis rekomendacijomis neprisidedama prie nediskriminacinių sąlygų, veiksmingos konkurencijos ir veiksmingo rinkos veikimo užtikrinimo, ji gali prašyti Agentūros per pagrįstą laikotarpį peržiūrėti bendras rekomendacijas ir jas dar kartą pateikti Komisijai.

5. Agentūrai nepateikus ar dar kartą nepateikus bendrų rekomendacijų per laikotarpį, kurį Komisija yra nustačiusi pagal 2 ar 4 dalis, Komisija pati parengia konkrečias bendras rekomendacijas.

6. Komisija prašo ENTSO-G per pagrįstą – ne ilgesnį nei 12 mėnesių – laikotarpį pateikti Agentūrai tinklo kodeksą, kuris atitinka atitinkamas bendras rekomendacijas.

7. Per trijų mėnesių laikotarpį nuo tinklo kodekso gavimo dienos (šiuo laikotarpiu Agentūra gali oficialiai konsultuotis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais) Agentūra pateikia ENTSO-G pagrįstą nuomonę dėl tinklo kodekso.

8. Atsižvelgdamas į Agentūros nuomonę, ENTSO-G gali iš dalies keisti tinklo kodeksą ir jį dar kartą pateikti Agentūrai.

9. Kai tik Agentūra įsitikina, kad tinklo kodeksas atitinka atitinkamas bendras rekomendacijas, Agentūra pateikia tinklo kodeksą Komisijai ir gali rekomenduoti per tinkamą laikotarpį jį priimti. Jeigu Komisija nepriima to tinklo kodekso, ji nurodo priežastis, kodėl jis nebuvo priimtas.

10. ENTSO-G neparengus tinklo kodekso per Komisijos pagal 6 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija gali prašyti Agentūros parengti tinklo kodekso projektą remiantis atitinkamomis bendromis rekomendacijomis. Rengdama tinklo kodekso projektą pagal šią dalį Agentūra gali konsultuotis papildomai. Agentūra pateikia Komisijai pagal šią dalį parengtą tinklo kodekso projektą ir gali rekomenduoti jį priimti.

11. Jei ENTSO-G neparengia tinklo kodekso ar Agentūra neparengia tinklo kodekso projekto, kaip nurodyta šio straipsnio 10 dalyje, ar Agentūrai rekomendavus pagal šio straipsnio 9 dalį, Komisija savo iniciatyva gali priimti vieną ar kelis tinklo kodeksus 8 straipsnio 6 dalyje nustatytoje srityse.

Jei Komisija siūlo priimti tinklo kodeksą savo iniciatyva, bent du mėnesius Komisija dėl tinklo kodekso projekto konsultuojasi su Agentūra, ENTSO-G ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

12. Šio straipsnio nuostatos neturi įtakos Komisijos teisei priimti ir iš dalies keisti gaires, kaip nustatyta 23 straipsnyje.

7 straipsnis

Tinklo kodeksų keitimas

1. Bet kurio pagal 6 straipsnį priimto tinklo kodekso pakeitimų projektus Agentūrai gali siūlyti asmenys, kurie tikriausiai yra suinteresuoti tuo tinklo kodeksu, be kita ko, ENTSO-G, perdavimo sistemos operatoriai, tinklo naudotojai ir vartotojai. Be to, Agentūra gali pati inicijuoti pakeitimus.

2. Agentūra konsultuojasi su visais suinteresuotaisiais subjektais pagal Reglamento Nr. 713/2009 10 straipsnį. Taikydama šią procedūrą, Agentūra gali teikti Komisijai pagrįstus pasiūlymus dėl pakeitimų, paaiškindama, kaip tokie pasiūlymai yra suderinami su šio reglamento 6 straipsnio 2 dalyje nustatytais tinklo kodeksų tikslais.

3. Atsižvelgdama į Agentūros pasiūlymus, Komisija gali priimti bet kurio pagal 6 straipsnį priimto tinklo kodekso pakeitimus. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. Taikant 28 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą pasiūlytų pakeitimų svarstymas apsiriboja aspektais, susijusiais su pasiūlytu pakeitimu. Šie pasiūlyti pakeitimai nekliaudo priimti kitų pakeitimų, kuriuos gali pasiūlyti Komisija.

8 straipsnis

ENTSO-G užduotys

1. ENTSO-G parengia tinklo kodeksus šio straipsnio 6 dalyje nurodytoje srityse, Komisijai paprašius pagal 6 straipsnio 6 dalį.

2. ENTSO-G, siekdama 4 straipsnyje nustatytų tikslų, gali parengti tinklo kodeksus 6 dalyje nustatytoje srityse, jei tie tinklo kodeksai nesuję su sritimis, kurios nurodytos jam skirtame Komisijos prašyme. Tie tinklo kodeksai pateikiami Agentūrai, kad ji pateiktų nuomonę. ENTSO-G tinkamai atsižvelgia į tą nuomonę.

3. ENTSO-G priima:

a) bendras tinklo eksploatavimo priemones, kuriomis siekiama užtikrinti tinklo eksploatacijos koordinavimą įprastomis ir avarinėmis sąlygomis, įskaitant bendro pobūdžio incidentų klasifikavimo skalę, ir mokslinių tyrimų planus;

b) kas dvejus metus rengiamą neprivalomą visos Bendrijos dešimties metų tinklo plėtros planą (visos Bendrijos tinklo plėtros planas), įskaitant Europos tiekimo adekvatumo prognozes;

c) Bendrijos perdavimo sistemos operatorių techninio bendradarbiavimo su trečiųjų šalių perdavimo sistemų operatoriais koordinavimo rekomendacijas;

d) metinę veiklos programą;

e) metinę ataskaitą;

f) metines tiekimo prognozes vasaros ir žiemos mėnesiais.

4. 3 dalies b punkte nurodyta Europos tiekimo adekvatumo prognozė apima duomenis apie bendrą dujų sistemos pajėgumų atitiktį dabartiniams ir prognozuojamiems dujų poreikiams kitus penkerius metus ir laikotarpiu nuo penkerių iki 10 metų nuo tos prognozės pateikimo datos. Europos tiekimo adekvatumo prognozė grindžiama nacionalinėmis tiekimo prognozėmis, kurias parengia kiekvienas perdavimo sistemos operatorius.

5. Į 3 dalies d punkte nurodytą metinę veiklos programą įtraukiamas tinklo kodeksų, kuriuos reikia parengti, sąrašas bei aprašymas, tinklo eksploatavimo koordinavimo planas, mokslinių tyrimų ir plėtros veikla, kurią reikia įgyvendinti tais metais, ir preliminarus tvarkaraštis.

6. 1 ir 2 dalyse nurodyti tinklo kodeksai rengiami šiose srityse, prireikus atsižvelgiant į regionines ypatingas charakteristikas:

- a) tinklo saugumo ir patikimumo taisyklės;
- b) tinklų sujungimo taisyklės;
- c) galimybės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai taisyklės;
- d) duomenų mainų ir atsiskaitymo taisyklės;
- e) sąveikos taisyklės;
- f) eksploatavimo procedūros avarijos atveju;
- g) pajėgumų paskirstymo ir perkrovos valdymo taisyklės;
- h) prekybos taisyklės, susijusios su techniniu ir eksploataciniu teisės naudotis tinklu suteikimo paslaugų teikimu ir sistemos balansavimu;
- i) skaidrumo taisyklės;
- j) balansavimo taisyklės, įskaitant su tinklu susijusias paskyrimų procedūros taisykles, disbalanso mokesčių taisykles ir perdavimo sistemos operatorių sistemų eksploatacinio balansavimo taisykles;
- k) suderintojo perdavimo tarifo sudedamųjų dalių taisyklės; ir
- l) dujų tinklų energijos vartojimo efektyvumas.

7. Tinklo kodeksai rengiami dėl tarpvalstybinių tinklų klausimų ir rinkos integracijos klausimų ir neturi įtakos valstybių narių teisei priimti nacionalinius tinklo kodeksus, kurie neturi poveikio tarpvalstybinei prekybai.

8. ENTSO-G stebi ir analizuoja tinklo kodeksų ir pagal 6 straipsnio 11 dalį Komisijos priimtų gairių įgyvendinimą bei jų poveikį taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos integracijai, suderinimui. ENTSO-G teikia išvadas Agentūrai, o analizės rezultatus įtraukia į šio straipsnio 3 dalies e punkte nurodytą metinę ataskaitą.

9. ENTSO-G pateikia visą informaciją, kurios Agentūra prašo savo užduotims pagal 9 straipsnio 1 dalį įvykdyti.

10. ENTSO-G kas dvejus metus priima ir paskelbia 3 dalies b punkte nurodytą visos Bendrijos tinklo plėtros planą. Visos Bendrijos tinklo plėtros plane aprašomas integruoto tinklo modeliavimas, pateikiamas veiksnių prognozuojamais atvejais aprašas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė ir sistemos atsparumo įvertinimas.

Visos Bendrijos tinklo plėtros planas visų pirma:

- a) grindžiamas nacionaliniais investavimo planais, atsižvelgiant į 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus regioninius investavimo planus, ir, jei reikia, Bendrijos lygmeniu su tinklo planavimu susijusius aspektus, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1364/2006/EB ⁽¹⁾ nurodytas gaires dėl trans-europinių energetikos tinklų;
- b) tarpvalstybinių jungiamųjų linijų atžvilgiu taip pat grindžiamas įvairių tinklo naudotojų pagrįstais poreikiais ir apima Direktyvos 2009/73/EB 14 ir 22 straipsniuose nurodytų investuotojų ilgalaikius išpareigojimus; ir
- c) parodo investicijų, visų pirma į tarpvalstybinius pajėgumus, trūkumus.

Atsižvelgiant į antros pastraipos c punktą, prie visos Bendrijos tinklo plėtros plano gali būti pridėdama kliūčių, kurios trukdo didinti tarpvalstybinius tinklų pajėgumus ir kurios atsiranda dėl skirtingų patvirtinimo procedūrų arba praktikos, apžvalga.

11. Agentūra peržiūri nacionalinius dešimties metų tinklo plėtros planus, siekdama įvertinti jų atitiktį visos Bendrijos tinklo plėtros planui. Jeigu Agentūra nustato, kad nacionalinis dešimties metų tinklo plėtros planas neatitinka visos Bendrijos tinklo plėtros plano, ji atitinkamai rekomenduoja iš dalies pakeisti nacionalinį dešimties metų tinklo plėtros planą arba visos Bendrijos tinklo plėtros planą. Jei toks nacionalinis dešimties metų tinklo plėtros planas parengtas vadovaujantis Direktyvos 2009/73/EB 22 straipsniu, Agentūra kompetentingai nacionalinei reguliavimo institucijai rekomenduoja iš dalies pakeisti nacionalinį dešimties metų tinklo plėtros planą, kaip numatyta tos direktyvos 22 straipsnio 7 dalyje, ir apie tai informuoti Komisiją.

12. Komisijos prašymu ENTSO-G pateikia nuomonę Komisijai dėl 23 straipsnyje nustatytų gairių priėmimo.

9 straipsnis

Agentūros vykdoma stebėseną

1. Agentūra stebi, kaip vykdomos 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos ENTSO-G užduotys ir teikia ataskaitą Komisijai.

⁽¹⁾ OL L 262, 2006 9 22, p. 1.

Agentūra stebi, kaip ENTSO-G vykdo pagal 8 straipsnio 2 dalį parengtus tinklo kodeksus bei laikantis 6 straipsnio 1–10 dalių parengtus tinklo kodeksus, kurių Komisija nepriėmė pagal 6 straipsnio 11 dalį. Jeigu ENTSO-G nesilaiko kurio nors iš tokių tinklo kodeksų, Agentūra prašo ENTSO-G pateikti tinkamai pagrįstą paaiškinimą, kodėl, jis jų nesilaikė. Agentūra informuoja Komisiją apie tą paaiškinimą ir pateikia savo nuomonę tuo klausimu.

Agentūra stebi ir analizuoja, kaip įgyvendinami tinklo kodeksai ir pagal 6 straipsnio 11 dalį Komisijos priimtose gairėse, ir kokį poveikį jie turi taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos integracijai bei užtikrinti nediskriminacines sąlygas, veiksmingą konkurenciją ir veiksmingą rinkos veikimą, suderinimui, bei teikia ataskaitą Komisijai.

2. ENTSO-G pateikia visos Bendrijos tinklo plėtros plano projektą, metinės veiklos programos projektą, įskaitant informaciją apie konsultacijų procesą ir kitus 8 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus, Agentūrai, kad ji pateiktų nuomonę.

Per du mėnesius nuo gavimo dienos Agentūra pateikia ENTSO-G ir Komisijai tinkamai pagrįstą nuomonę ir rekomendacijas, jei ji mano, kad metinės veiklos programos projektas ar visos Bendrijos tinklo plėtros plano projektas, kuriuos pateikė ENTSO-G, neužtikrina nediskriminacinių sąlygų, veiksmingos konkurencijos ir veiksmingo rinkos veikimo ar pakankamo trečiųjų šalių naudojimui atvirų tarpvalstybinių jungiamųjų linijų lygio.

10 straipsnis

Konsultacijos

1. Rengdamas 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytus tinklo kodeksus, visos Bendrijos tinklo plėtros plano projektą ir metinę veiklos programą, vadovaudamasis 5 straipsnio 1 dalyje nurodytomis darbo tvarkos taisyklėmis, ENTSO-G ankstyvame etape išsamiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su visais atitinkamais rinkos dalyviais, visų pirma su visus suinteresuotuosius subjektus atstovaujančiomis organizacijomis. Be kita ko, konsultuojamasi su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir kitomis nacionalinėmis institucijomis, tiekimo ir gavybos įmonėmis, tinklo naudotojais, įskaitant vartotojus, skirstymo sistemos operatoriais, įskaitant atitinkamas sektoriaus asociacijas, technines įstaigas ir suinteresuotųjų subjektų forumus. Konsultuojantis siekiama sužinoti visų atitinkamų sprendimų priėmimo procese dalyvaujančių atitinkamų šalių nuomonę ir pasiūlymus.

2. Visi su 1 dalyje nurodytomis konsultacijomis susiję dokumentai ir susitikimų protokolai skelbiami viešai.

3. Prieš priimdamas metinę veiklos programą ir tinklo kodeksus, nurodytus 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, ENTSO-G nurodo, kokiu būdu buvo atsižvelgta į konsultacijų metu gautas pastabas. Tais atvejais, kai į pastabas nebuvo atsižvelgta, jis nurodo neatsižvelgimo priežastis.

11 straipsnis

Sąnaudos

Su 4–12 straipsniuose nurodyta ENTSO-G veikla susijusias sąnaudas padengia perdavimo sistemos operatoriai ir į jas atsižvelgiama skaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina tas sąnaudas tik tuo atveju, jei jos pagrįstos ir proporcingos.

12 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas regioniniu lygiu

1. Siekdami padėti įgyvendinti 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytas užduotis, perdavimo sistemos operatoriai regiono mastu bendradarbiauja dalyvaudami ENTSO-G veikloje. Visų pirma jie kas dvejus metus skelbia regioninį investavimo planą ir juo remdamiesi gali priimti sprendimus dėl investavimo.

2. Perdavimo sistemos operatoriai skatina veiklos priemones tinkamiausiam tinklo valdymui užtikrinti ir skatina energijos mainų vystymą, koordinuotą tarpvalstybinių pajėgumų paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus ir atkreipiant dėmesį į konkrečius trumpalaikio paskirstymo netiesioginių aukcionų privalumus ir balansavimo mechanizmų integravimą.

3. Siekdama įgyvendinti 1 ir 2 dalyse nustatytus tikslus ir atsižvelgdama į esamas regioninio bendradarbiavimo struktūras, Komisija gali apibrėžti kiekvienos regioninio bendradarbiavimo struktūros geografinę veiklos regioną. Kiekvienai valstybei narei leidžiama skatinti bendradarbiavimą daugiau nei viename geografiniame veiklos regione. Pirmame sakinyje nurodyta priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, tvirtinama pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Tuo tikslu Komisija konsultuojasi su Agentūra ir ENTSO-G.

13 straipsnis

Naudojimosi tinklais tarifai

1. Perdavimo sistemos operatorių taikomi ir pagal Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 6 dalį reguliavimo institucijų patvirtinti tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojamos metodikos bei pagal tos direktyvos 32 straipsnio 1 dalį paskelbti tarifai yra skaidrūs, juose atsižvelgiama į sistemos vientisumo būtinybę ir jos gerinimą bei atspindimos faktinės sąnaudos tiek, kiek tokios sąnaudos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, įskaitant atitinkamą investicijų grąžą ir prireikus atsižvelgiant į reguliavimo institucijų atliekamą lyginamąją tarifų analizę. Tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojamos metodikos taikomi nediskriminuojant.

Valstybės narės gali nuspręsti, kad tarifus taip pat būtų galima nustatyti rinka grindžiamomis priemonėmis, pvz. aukcionuose, jei tokios priemonės ir dėl jų atsirandančios pajamos yra patvirtintos reguliavimo institucijos.

Tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojamos metodikos palengvina veiksmingą prekybą dujomis ir konkurenciją, tuo pat metu išvengiant tinklo naudotojų kryžminio subsidijavimo ir numatant paskatas investicijoms bei išlaikant arba sukuriant perdavimo tinklų sąveiką.

Tarifai tinklo naudotojams nustatomi nediskriminaciniai ir atskirai kiekvienam dujų įleidimo į perdavimo sistemą arba išleidimo iš perdavimo sistemos taškui. Sąnaudų paskirstymo mechanizmus ir tarifų nustatymo metodiką, susijusius su įleidimo ir išleidimo taškais, tvirtina nacionalinės reguliavimo institucijos. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ne vėliau kaip 2011 m. rugsėjo 3 d., tinklo mokesčiai nebus skaičiuojami atsižvelgiant į sutartyse numatytus maršrutus.

2. Naudojimosi tinklu tarifai neriboja rinkos likvidumo ir neiškraipo tarpvalstybinės prekybos naudojant skirtingas perdavimo sistemas. Jei tarifų struktūros ar balansavimo mechanizmų skirtumai kliudytų prekybai naudojant perdavimo sistemas ir nepaisant Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 6 dalies, perdavimo sistemos operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, aktyviai siekia tarifų struktūros ir apmokestinimo principų, įskaitant susijusius su balansavimu, konvergencijos.

14 straipsnis

Teisės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugos, susijusios su perdavimo sistemos operatoriais

1. Perdavimo sistemos operatoriai:
 - a) užtikrina, kad visiems tinklo naudotojams paslaugos būtų siūlomos jų nediskriminuojant;
 - b) teikia tiek nuolatinės, tiek pertraukiamąsias teisės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugas. Pertraukiamųjų pajėgumų kaina atspindi nutraukimo tikimybę;
 - c) tinklo naudotojams siūlo tiek ilgalaikes, tiek trumpalaikes paslaugas.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos a punktą, tais atvejais, kai perdavimo sistemos operatorius tą pačią paslaugą siūlo skirtingiems vartotojams, jis tai daro tokiomis pat sutarties sąlygomis, sudarydamas suderintas transportavimo sutartis arba bendrą tinklo kodeksą, patvirtintą kompetentingos institucijos Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Transportavimo sutartyse, pasirašytose nurodant nestandartines pradžios datas arba trumpesnę nei standartinės metinės transportavimo sutarties trukmę, nenumatomi savavališkai didesni ar mažesni tarifai, kurie neatspindi paslaugos rinkos vertės pagal 13 straipsnio 1 dalyje nustatytus principus.

3. Atitinkamais atvejais teisės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugos gali būti suteikiamos iš tinklo naudotojų gavus tinkamas garantijas dėl tokių naudotojų kreditinio patikimumo. Tokios garantijos nesudaro nepagrįstų kliūčių patekti į rinką ir turi būti nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos.

15 straipsnis

Teisės naudotis saugyklomis ir SGD įrenginiais suteikimo trečiajai šaliai paslaugos

1. SGD ir laikymo sistemos operatoriai:
 - a) nediskriminuodami siūlo paslaugas, atitinkančias paklausą rinkoje, visiems tinklo naudotojams; visų pirma, jei SGD ar laikymo sistemos operatorius tą pačią paslaugą siūlo skirtingiems vartotojams, jis taiko lygiavertes sutarčių sąlygas;
 - b) siūlo paslaugas, kurios yra suderinamos su jungtinių dujų transportavimo sistemų naudojimu, ir sudaro palankesnes teisės naudotis tinklu suteikimo sąlygas bendradarbiaudami su perdavimo sistemos operatoriumi; ir
 - c) per laikotarpį, atitinkantį pagrįstus SGD įrenginių ar saugyklų naudotojų komercinius poreikius, viešai paskelbia svarbią informaciją, pirmiausia informaciją apie prieinamas paslaugas ir naudojimąsi jomis; nacionalinė reguliavimo institucija atlieka tokio paskelbimo stebėseną.
2. Kiekvienas laikymo sistemos operatorius:
 - a) teikia tiek nuolatinės, tiek pertraukiamąsias teisės naudotis saugyklomis suteikimo trečiosioms šalims paslaugas; pertraukiamųjų pajėgumų kaina atspindi nutraukimo tikimybę;
 - b) saugyklų naudotojams siūlo tiek ilgalaikes, tiek trumpalaikes paslaugas; ir
 - c) saugyklų naudotojams siūlo tiek neatskirtas, tiek atskirtas naudojimosi dujų laikymo talpa, įleidimo pajėgumais ir išleidimo pajėgumais paslaugas.
3. Sutartyse dėl SGD įrenginių ir saugyklų nenumatomi savavališkai didesni tarifai tais atvejais, kai jos pasirašomos:
 - a) ne įprastais gamtinių dujų metais nurodant nestandartines pradžios datas; arba
 - b) nurodant trumpesnę trukmę nei standartinė kasmet pasirašomos sutarties dėl SGD įrenginių ir saugyklų trukmė.
4. Atitinkamais atvejais teisės naudotis paslaugos trečiajai šaliai gali būti suteikiamos iš tinklo naudotojų gavus tinkamas garantijas dėl tokių naudotojų kreditinio patikimumo. Tokios garantijos nesudaro nepagrįstų kliūčių patekti į rinką ir yra nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos.

5. Sutartyse numatyti apribojimai, susiję su reikalaujamais būtiniausiai SGD įrenginio ir saugyklos pajėgumais, turi būti pagrįsti techninio pobūdžio apribojimais ir turi sudaryti sąlygas mažesnių laikymo pajėgumų naudotojams gauti teisę naudotis laikymo paslaugomis.

16 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių pajėgumų paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Rinkos dalyviams leidžiama naudotis didžiausiais pajėgumais visuose atitinkamuose 18 straipsnio 3 dalyje nurodytuose taškuose atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veiksmingą tinklo eksploatavimą.

2. Perdavimo sistemos operatorius įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius pajėgumų paskirstymo mechanizmus, kurie:

- a) duoda reikiamų ekonominių ženklų veiksmingam ir maksimaliam techninių pajėgumų naudojimui, sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą ir palengvina tarpvalstybinius gamtinių dujų mainus;
- b) yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinių sandorių rinkas ir prekybos centrus, ir tuo pat metu yra lankstūs ir lengvai pritaikomi prie besikeičiančių rinkos aplinkybių; ir
- c) yra suderinami su valstybių narių teisės naudotis tinklu suteikimo sistemomis.

3. Perdavimo sistemos operatorius įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinę ir skaidrią perkrovos valdymo tvarką, kuri palengvina tarpvalstybinius gamtinių dujų mainus nediskriminaciniais pagrindais ir kuri grindžiama šiais principais:

- a) sutartinės perkrovos atveju perdavimo sistemos operatorius nepanaudotus pajėgumus bent prieš dieną siūlo pirminėje rinkoje ir jie yra pertraukiamieji; ir
- b) tinklo naudotojai, norintys perparduoti arba pernuomoti nepanaudotus sutartyje numatytus pajėgumus antrinėje rinkoje, turi teisę tai daryti.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos b punktą, valstybė narė gali reikalauti, kad tinklo naudotojai pateiktų pranešimą ar informaciją perdavimo sistemos operatoriui.

4. Tuo atveju, jei įvyksta fizinė perkrova, perdavimo sistemos operatorius arba tam tikrais atvejais reguliavimo institucijos taiko nediskriminacinius, skaidrius pajėgumų paskirstymo mechanizmus.

5. Perdavimo sistemos operatoriai reguliariai įvertina naujų investicijų poreikį rinkoje. Planuodami naujas investicijas perdavimo sistemos operatoriai įvertina paklausą rinkoje ir atsižvelgia į tiekimo saugumą.

17 straipsnis

Su saugyklomis ir SGD įrenginiais susiję pajėgumų paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Rinkos dalyviams sudaromos galimybės naudotis didžiausiais saugyklos ir SGD įrenginio pajėgumais, atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veikimą.

2. SGD sistemos ir laikymo sistemos operatoriai įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius pajėgumų paskirstymo mechanizmus, kurie:

- a) duoda reikiamų ekonominių ženklų veiksmingam ir maksimaliam techninių pajėgumų naudojimui ir sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą;
- b) yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinių sandorių rinkas ir prekybos centrus, ir tuo pat metu yra lankstūs ir lengvai pritaikomi prie besikeičiančių rinkos aplinkybių; ir
- c) yra suderinami su jungtinėmis teisės naudotis tinklu suteikimo sistemomis.

3. Sutartyse dėl SGD įrenginių ir saugyklų numatomos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią nenaudojamų pajėgumų kaupimui, atsižvelgiant į toliau nurodytus principus, taikomus sutartinės perkrovos atvejais:

- a) sistemos operatorius nepanaudotus SGD įrenginio ir saugyklos pajėgumus nedelsiant turi siūlyti pirminėje rinkoje; saugyklų atveju pajėgumai turi būti siūlomi bent prieš dieną ir yra pertraukiamieji;
- b) SGD įrenginio ir saugyklos naudotojai, norintys perparduoti sutartyje numatytus pajėgumus antrinėje rinkoje, turi turėti teisę tai daryti.

18 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su perdavimo sistemos operatoriais

1. Perdavimo sistemos operatorius viešai skelbia išsamią informaciją apie jo siūlomas paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, bei techninę informaciją, būtiną tam, kad tinklo naudotojai įgytų veiksmingą teisę naudotis tinklu.

2. Siekdami užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminacinius tarifus bei palengvinti veiksmingą dujų tinklo panaudojimą, perdavimo sistemos operatoriai arba atitinkamos nacionalinės institucijos skelbia pagrįstai ir pakankamai išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir struktūrą.

3. Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius reguliariai ir nuolat atnaujindamas duomenis viešai skelbia patogią naudoti ir standartine forma pateikiamą kiekybinę informaciją apie suteiktų paslaugų techninius, sutartyse numatytus ir turimus pajėgumus visuose atitinkamuose taškuose, įskaitant dujų įleidimo ir išleidimo taškus.

4. Atitinkamus perdavimo sistemos taškus, apie kuriuos informacija turi būti viešai skelbiama, patvirtina kompetentingos institucijos pasikonsultavusios su tinklo naudotojais.

5. Perdavimo sistemos operatorius visada atskleidžia pagal šį reglamentą privalomą informaciją suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.

6. Remdamasis paskyrimais, dujų srautų į sistemą ir iš jos prognozėmis bei faktiniais srautų duomenimis, perdavimo sistemos operatorius viešai paskelbia *ex-ante* ir *ex-post* informaciją apie pasiūlą ir paklausą. Nacionalinė reguliavimo institucija užtikrina, kad visa tokia informacija būtų skelbiama viešai. Skelbiama informacija yra tokia pat išsami, kaip ir perdavimo sistemos operatoriaus turima informacija.

Perdavimo sistemos operatorius paskelbia informaciją apie priemones, kurių ėmėsi sistemai subalansuoti, taip pat apie dėl to patirtas sąnaudas bei gautas pajamas.

Atitinkami rinkos dalyviai teikia perdavimo sistemos operatoriumi šiame straipsnyje nurodytus duomenis.

19 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su saugyklomis ir SGD įrenginiais

1. SGD sistemos ir laikymo sistemos operatoriai paskelbia išsamią informaciją apie jo siūlomas paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, taip pat techninę informaciją, būtiną tam, kad SGD įrenginių ir saugyklų naudotojai galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis SGD įrenginiais ir saugyklomis.

2. Paslaugas teikiantys SGD sistemos ir laikymo sistemos operatoriai reguliariai ir nuolat atnaujindami duomenis viešai skelbia patogią naudoti ir standartizuotą kiekybinę informaciją apie sutartyse numatytus ir turimus saugyklų ir SGD įrenginių pajėgumus.

3. SGD sistemos ir laikymo sistemos operatoriai visada atskleidžia pagal šį reglamentą privalomą informaciją suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.

4. SGD sistemos ir laikymo sistemos operatoriai viešai paskelbia kiekvienoje saugykloje ar SGD įrenginyje arba saugyklų grupėje, jei būtent tokiu būdu sistemos naudotojams suteikiama teisė jais naudotis, turimą dujų kiekį, įleidžiamą bei išleidžiamą kiekį ir turimus saugyklų bei SGD įrenginių pajėgumus, įskaitant tuos įrenginius, kuriais neturi teisės naudotis trečiosios šalys. Ši informacija taip pat teikiama perdavimo sistemos operatoriumi, kuris ją skelbia visos sistemos ar posistemės, apibrėžiamos pagal atitinkamus taškus, lygiu. Informacija atnaujinama bent kartą per dieną.

Tais atvejais, kai laikymo sistemos naudotojas yra vienintelis saugyklos naudotojas, jis gali nacionalinei reguliavimo institucijai pateikti pagrįstą prašymą užtikrinti pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų naudojimo konfidencialumą. Jei nacionalinė reguliavimo institucija, visų pirma atsižvelgdama į poreikį užtikrinti šio teisėta apsaugoti verslo paslaptis, kurių atskleidimas turėtų neigiamos įtakos visai saugyklos naudotojo komercinei strategijai, ir tikslo sukurti konkurencingą dujų vidaus rinką pusiausvyrą, nustato, kad toks prašymas yra pagrįstas, ji gali leisti laikymo sistemos operatoriumi viešai neskelbti pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų trumpesnį nei vieneri metai laikotarpį.

Antra pastraipa taikoma nepažeidžiant pirmoje pastraipoje nurodytų perdavimo sistemos operatoriaus teikimo ir paskelbimo įpareigojimų, išskyrus tuos atvejus, kai apibendrinti duomenys sutampa su konkrečios laikymo sistemos duomenimis, dėl kurių nacionalinė reguliavimo institucija priėmė sprendimą neskelbti viešai.

5. Siekdami užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminuojančius tarifus bei palengvinti veiksmingą infrastruktūrų naudojimą, SGD ir laikymo įrenginių operatoriai arba atitinkamos reguliavimo institucijos skelbia pakankamai išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir trečiųjų šalių naudojamos, taikant reguliavimą, infrastruktūros tarifų struktūrą.

20 straipsnis

Sistemos operatorių atliekamas duomenų saugojimas

Perdavimo sistemos operatoriai, laikymo sistemos operatoriai ir SGD sistemos operatoriai užtikrina, kad nacionalinės institucijos, įskaitant nacionalinę reguliavimo instituciją, nacionalinę konkurencijos instituciją ir Komisiją, galėtų penkerius metus naudotis visa 18 bei 19 straipsniuose ir I priedo 3 dalyje nurodyta informacija.

21 straipsnis

Balansavimo taisyklės ir mokesčiai už disbalansą

1. Balansavimo taisyklės sudaromos sąžiningai, nediskriminuojant ir skaidriai bei remiantis objektyviais kriterijais. Balansavimo taisyklės atspindi tikras sistemos reikmes, jomis atsižvelgiama į perdavimo sistemos operatoriaus turimus išteklius. Balansavimo taisyklės grindžiamos rinkos principais.

2. Kad tinklo naudotojai galėtų laiku imtis taisomųjų veiksmų, perdavimo sistemos operatorius laiku pasitelkdamas internetą pateikia pakankamą ir patikimą informaciją apie tinklo naudotojų padėtį balansavimo atžvilgiu.

Suteiktos informacijos lygis atitinka perdavimo sistemos operatoriaus turimos informacijos lygį ir atsiskaitymo laikotarpį, už kurį skaičiuojami mokesčiai už disbalansą.

Informacija pagal šią dalį teikiama nemokamai.

3. Mokesčiuose už disbalansą kiek įmanoma labiau atspindimos išlaidos, numatant atitinkamas skatinimo priemones tinklo naudotojams, kad jie subalansuotų pristatomų ir paimamų dujų kiekius. Šiais mokesčiais vengiama tinklo naudotojų kryžminio subsidijavimo ir jie netrukdo naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką.

Mokesčių už disbalansą apskaičiavimo metodiką ir galutinius tarifus viešai skelbia atitinkamai kompetentingos institucijos arba perdavimo sistemos operatorius.

4. Valstybės narės užtikrina, kad, siekiant palengvinti prekybą dujomis, perdavimo sistemos operatoriai stengtųsi suderinti balansavimo tvarką ir balansavimo mokesčių struktūrą bei dydžius.

22 straipsnis

Prekyba teisėmis naudotis pajėgumais

Kiekvienas perdavimo sistemos, laikymo sistemos ir SGD sistemos operatorius imasi pagrįstų veiksmų, kad būtų sudarytos sąlygos laisvai prekybai teisėmis naudotis pajėgumais ir būtų palengvinta tokia prekyba skaidriu ir nediskriminaciniu būdu. Kiekvienas toks operatorius parengia suderintas sutartis dėl transportavimo, SGD įrenginių bei saugyklų ir pirminėje rinkoje taikomas procedūras, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos antrinei prekybai pajėgumais, ir pripažįsta pirminių teisių naudotis pajėgumais perdavimą, kai apie jį praneša sistemos naudotojai.

Apie suderintas sutartis dėl transportavimo, SGD įrenginių bei saugyklų ir procedūras pranešama reguliavimo institucijoms.

23 straipsnis

Gairės

1. Tam tikrais atvejais gairėse, kuriomis užtikrinamas šio reglamento tikslams pasiekti reikalingas būtiniausias suderinimo lygis, nurodoma:

- išsami informacija apie teisės naudotis sistema suteikimo trečiosioms šalims paslaugas, įskaitant tų paslaugų pobūdį, trukmę ir kitus reikalavimus pagal 14 ir 15 straipsnius;
- išsami informacija apie pajėgumų paskirstymo mechanizmų principus ir perkrovos valdymo tvarkos taikymą sutartinės perkrovos atveju pagal 16 ir 17 straipsnius;
- išsami informacija apie informacijos teikimą, techninės informacijos, būtinos tinklo naudotojams, kad jie galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis tinklu, apibrėžimą ir visų atitinkamų taškų, kuriems galioja skaidrumo reikalavimai, apibrėžimą, įskaitant informaciją, kuri turi būti skelbiama visuose atitinkamuose taškuose, bei tos informacijos skelbimo tvarką pagal 18 ir 19 straipsnius;
- išsami informacija apie tarifų nustatymo metodiką, susijusi su tarpvalstybine prekyba gamtinėmis dujomis, pagal 13 straipsnį;

e) išsami informacija, susijusi su 8 straipsnio 6 dalyje išvardytomis sritimis.

Tuo tikslu Komisija konsultuojasi su Agentūra ir ENTSO-G.

2. Su 1 dalies a, b ir c punktuose išvardytais klausimais susijusios gairės, skirtos perdavimo sistemos operatoriams, pateikiamos I priede.

Komisija gali priimti gaires dėl šio straipsnio 1 dalyje išvardytų klausimų ir iš dalies pakeisti jos a, b ir c punktuose nurodytas gaires. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, inter alia, jį papildant, tvirtinamos pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

3. Pagal šį reglamentą priimtų gairių taikymas ir dalinis keitimas atspindi nacionalinių dujų sistemų skirtumus, todėl Bendrijos lygmeniu nėra būtina nustatyti vienodas išsamias teisės naudotis tinklu suteikimo trečiosioms šalims sąlygas. Vis dėlto gali būti nustatyti būtinausi reikalavimai, kurie turi būti tenkinami siekiant nediskriminacinių ir skaidrių teisės naudotis tinklu sąlygų, būtinų gamtinių dujų vidaus rinkai, kurie tuomet galėtų būti taikomi atsižvelgiant į nacionalinių dujų sistemų skirtumus.

24 straipsnis

Reguliavimo institucijos

Vykdydamos savo pareigas pagal šį reglamentą, reguliavimo institucijos užtikrina šio reglamento ir pagal 23 straipsnį priimtų gairių laikymąsi.

Prereikus jos bendradarbiauja tarpusavyje, su Komisija ir su Agentūra laikydamosi Direktyvos 2009/73/EB VIII skyriaus nuostatų.

25 straipsnis

Informacijos teikimas

Valstybės narės ir reguliavimo institucijos Komisijos prašymu pateikia jai visą informaciją, būtiną 23 straipsniui taikyti.

Komisija nustato pagrįstą terminą, per kurį informacija turi būti pateikta, atsižvelgdama į reikalaujamos informacijos sudėtingumą ir jos poreikio skubumą.

26 straipsnis

Valstybių narių teisė numatyti išsamesnes priemones

Šis reglamentas neriboja valstybių narių teisės toliau taikyti arba nustatyti priemones, kurių nuostatos yra išsamesnės už nustatytas šiame reglamente arba 23 straipsnyje nurodytose gairėse.

27 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus šio reglamento nuostatas, ir imasi visų būtinų priemonių, kuriomis užtikrinamas tų nuostatų įgyvendinimas. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės apie šias taisykles, atitinkančias Reglamento (EB) Nr. 1775/2005 nuostatas, praneša Komisijai ne vėliau kaip 2006 m. liepos 1 d. ir nedelsdamos informuoja Komisiją apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius tų nuostatų dalinius pakeitimus. Jos praneša Komisijai apie taisykles, neatitinkančias Reglamento (EB) Nr. 1775/2005 nuostatų, ne vėliau kaip 2009 m. rugsėjo 3 d. ir nedelsdamos informuoja Komisiją apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius tų nuostatų dalinius pakeitimus.

2. Pagal 1 dalį numatytos sankcijos nėra baudžiamosios teisės pobūdžio.

28 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal Direktyvos 2009/73/EB 51 straipsnį įsteigtas komitetas.

2. Jei yra nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

29 straipsnis

Komisijos ataskaita

Komisija stebi, kaip įgyvendinamas šis reglamentas. Pagal Direktyvos 2009/73/EB 52 straipsnio 6 dalį rengiamoje ataskaitoje Komisija taip pat praneša apie patirtį, įgytą taikant šį reglamentą. Ataskaitoje visų pirma išnagrinėjama, koku mastu šiuo reglamentu sėkmingai užtikrintos nediskriminacinės ir išlaidas atspindinčios teisės naudotis tinklu dujų perdavimo tinklams sąlygos, siekiant suteikti vartotojams pasirinkimą gerai veikiančioje vidaus rinkoje ir užtikrinti ilgalaikį tiekimo saugumą. Jei būtina, kartu su ataskaita pateikiami atitinkami pasiūlymai ir (arba) rekomendacijos.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2009 m. liepos 13 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

30 straipsnis

Leidžiančios nukrypti nuostatos ir išimtys

Šis reglamentas netaikomas:

- valstybėse narėse esančioms gamtinių dujų perdavimo sistemoms tol, kol galioja pagal Direktyvos 2009/73/EB 49 straipsnį pritaikytos leidžiančios nukrypti nuostatos;
- stambiai naujai infrastruktūrai, t.y. jungiamiesiems vamzdžiams, SGD įrenginiams bei saugykloms, taip pat didelio esamos infrastruktūros pajėgumų padidėjimo atvejais bei pertvarkius tokią infrastruktūrą tokiu būdu, kuriuo sudaromos sąlygos naudoti naujus dujų tiekimo šaltinius, nurodytus Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnio 1 ir 2 dalyse, kuriems netaikomos tos direktyvos 9, 14, 32, 33, 34 straipsnių ar 41 straipsnio 6, 8 ir 10 dalių nuostatos, kol jiems netaikomos šioje pastraipoje nurodytos nuostatos, išskyrus šio reglamento 19 straipsnio 4 dalį; arba
- gamtinių dujų perdavimo sistemoms, kurioms pagal Direktyvos 2009/73/EB 48 straipsnį buvo pritaikytos leidžiančios nukrypti nuostatos.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos a punktą, valstybės narės, kurioms pagal Direktyvos 2009/73/EB 49 straipsnį pritaikytos leidžiančios nukrypti nuostatos, gali kreiptis į Komisiją dėl leidimo laikinai netaikyti šio reglamento ne ilgesnį nei dvejų metų laikotarpį nuo tame punkte nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pabaigos.

31 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 1775/2005 panaikinamas nuo 2011 m. kovo 3 d. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal II priede pateiktą atitikmenų lentelę.

32 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2009 m. rugsėjo 3 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
E. ERLANDSSON

I PRIEDAS

GAIRĖS DĖL

1. **Teisės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugų, susijusių su perdavimo sistemos operatoriais**
 1. Perdavimo sistemos operatoriai siūlo teikti nuolatinės ir pertraukiamąsias paslaugas ne trumpiau nei vieną dieną.
 2. Suderintos transportavimo sutartys ir bendri tinklo kodeksai rengiami siekiant tinklo naudotojams sudaryti palankesnes sąlygas prekybai sutartyse numatytais pajėgumais ir pakartotinam jų panaudojimui, nekludant išleisti pajėgumus.
 3. Perdavimo sistemos operatoriai parengia tinklo kodeksus ir suderintas sutartis deramai pasikonsultavę su tinklo naudotojais.
 4. Perdavimo sistemos operatoriai įdiegia standartizuotą paskyrimo ir pakartotinio paskyrimo tvarką. Jie sukuria informacines sistemas ir elektronines ryšių priemones, kuriomis būtų teikiami atitinkami duomenys tinklo naudotojams ir būtų supaprastinami sandoriai, pvz., paskyrimai, pajėgumų numatymas sutartimi ir pajėgumų teisių perdavimas tarp tinklo naudotojų.
 5. Perdavimo sistemos operatoriai suderina nustatytą prašymų pateikimo tvarką ir atsakymo pateikimo laikotarpį atsižvelgdami į geriausią pramonės praktiką tam, kad būtų sutrumpintas atsakymo pateikimo laikotarpis. Ne vėliau kaip 2006 m. liepos 1 d., po konsultacijos su atitinkamais tinklo naudotojais, jie numato internetinio pajėgumų užsakymo ir patvirtinimo sistemas ir paskyrimų bei pakartotinių paskyrimų tvarką.
 6. Perdavimo sistemos operatoriai atskirai neapmokestina tinklo naudotojų už paduodamus prašymus pateikti informaciją ir sandorius, susijusius su jų transportavimo sutartimis, kurie vykdomi pagal standartines taisykles ir tvarką.
 7. Už prašymus suteikti informaciją, kuriems reikia ypatingų ar per didelių išlaidų, pvz., galimybių studijų, gali būti imami atskiri mokesčiai, jei tokie mokesčiai gali būti tinkamai pagrįsti.
 8. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja su kitais perdavimo sistemos operatoriais koordinuodami atitinkamų jų tinklų priežiūrą tam, kad būtų kiek įmanoma mažiau trikdomas perdavimo paslaugų teikimas tinklo naudotojams ir perdavimo sistemos operatoriams kitose teritorijose ir užtikrinta vienoda saugaus tiekimo, įskaitant tranzitinę, teikiama nauda.
 9. Perdavimo sistemos operatoriai ne rečiau nei kartą per metus iki iš anksto nustatyto galutinio termino paskelbia visus planuojamus techninės priežiūros laikotarpius, kurie gali turėti įtakos transportavimo sutartyse numatytoms tinklo naudotojų teisėms, bei iš anksto pateikia atitinkamą eksploataavimo informaciją. Tai apima paskelbimą laiku ir nediskriminuojant apie visus planuojamų techninės priežiūros laikotarpių pakeitimus ir pranešimą apie neplanuotą techninę priežiūrą, kai tik tokią informaciją gauna perdavimo sistemos operatorius. Vykstant techninei priežiūrai perdavimo sistemos operatoriai reguliariai skelbia atnaujintus išsamius duomenis apie techninę priežiūrą, numatomą jos trukmę bei poveikį.
 10. Perdavimo sistemos operatoriai kasdien tvarko ir kompetentingos institucijos prašymu jai pateikia faktinės techninės priežiūros ir srauto sutrikdymo atvejų žurnalą. Pateikę prašymą su informacija taip pat gali susipažinti tie asmenys, kuriems bet koks sutrikdymas turėjo poveikį.
2. **Perdavimo sistemos operatoriams skirtų pajėgumų paskirstymo mechanizmų principų ir perkrovos valdymo tvarkos bei jų taikymo sutartinės perkrovos atveju**
 - 2.1. *Perdavimo sistemos operatoriams skirti pajėgumų paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka*
 1. Pajėgumų paskirstymo mechanizmai ir perkrovos valdymo tvarka sudaro palankesnes sąlygas konkurencijos raidai ir likvidžiai pajėgumų prekybai bei yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant išankstinių sandorių rinkas bei prekybos centrus. Jie yra lankstūs ir gali prisitaikyti prie besivystančių rinkos aplinkybių.
 2. Tuose mechanizmuose ir tvarkoje atsižvelgiama į konkrečios sistemos vientisumą bei tiekimo saugumą.

3. Tie mechanizmai ir tvarka netrukdo naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką ir nesukuria nepagrįstų kliūčių patekti į rinką. Jie neužkerta kelio rinkos dalyviams, įskaitant naujus rinkos dalyvius ir nedidelę rinkos dalį užimančias bendroves, veiksmingai konkuruoti.
4. Tie mechanizmai ir tvarka teikia reikiamus ekonominius ženklus veiksmingam ir maksimaliam techninių pajėgumų naudojimui bei sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą.
5. Tinklo naudotojai informuojami apie aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos sutartyje nustatytų pajėgumų turėjimui, pobūdį. Informacijos apie nutraukimą lygis turėtų atitikti perdavimo sistemos operatoriaus turimos informacijos lygį.
6. Jei dėl sistemos vientisumo priežasčių kiltų sunkumų vykdant sutartinius skirstymo išsipareigojimus, perdavimo sistemos operatoriai turėtų apie tai pranešti tinklo naudotojams ir nedelsdami ieškoti nediskriminacinio sprendimo.

Prieš pradėdami įgyvendinti tvarką, perdavimo sistemos operatoriai dėl jos konsultuojasi su tinklo naudotojais ir ją suderina su reguliavimo institucija.

2.2. *Perkrovos valdymo tvarka sutartinės perkrovos atveju*

1. Jei sutartiniai pajėgumai neišnaudojami, perdavimo sistemos operatoriai tuos pajėgumus pertraukiamuoju būdu siūlo pirminėje rinkoje sudarydami įvairios trukmės sutartis, kol tų pajėgumų pagrįsta kaina nepasiūlo teikti atitinkamas tinklo naudotojas antrinėje rinkoje.
2. Pajamos, gautos už panaudotus pertraukiamuosius pajėgumus, atskiriamos laikantis atitinkamos reguliavimo institucijos nustatytų ar patvirtintų taisyklių. Tos taisyklės yra suderinamos su veiksmingo ir produktyvaus sistemos naudojimo reikalavimu.
3. Pagrįstą panaudotų pertraukiamųjų pajėgumų kainą gali nustatyti atitinkamos reguliavimo institucijos atsižvelgdamos į vyraujančias konkrečias aplinkybes.
4. Tam tikrais atvejais perdavimo sistemos operatoriai deda pagrįstas pastangas rinkai pasiūlyti bent jau nepanaudotų pajėgumų dalis kaip nuolatinius pajėgumus.

3. **Techninės informacijos, būtinos tinklo naudotojams, kad jie galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis sistema, ir visų atitinkamų taškų, kuriems galioja skaidrumo reikalavimai, apibrėžimo, taip pat informacijos, kuri turi būti skelbiama visuose atitinkamuose taškuose, bei tos informacijos skelbimo tvarkaraščio**

3.1. *Techninės informacijos, būtinos tinklo naudotojams, kad jie galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis sistema, apibrėžimas*

Perdavimo sistemos operatoriai skelbia bent šią informaciją apie savo sistemas ir paslaugas:

- a) nuodugnų ir visa apimančių įvairių siūlomų paslaugų ir mokesčių už jas aprašymą;
- b) įvairias toms paslaugoms sudaromų transportavimo sutarčių rūšis ir, jei taikoma, tinklo kodeksą ir (arba) standartines visų tinklo naudotojų teisėms ir pareigoms keliamas sąlygas, įskaitant suderintas transportavimo sutartis ir kitus atitinkamus dokumentus;
- c) suderintą perdavimo sistemos naudojimo tvarką, įskaitant pagrindinių sąvokų apibrėžtis;
- d) nuostatas dėl pajėgumų paskirstymo, perkrovos valdymo, draudimo kaupti atsargas ir pakartotinio panaudojimo tvarkos;
- e) taisykles, taikomas prekybai pajėgumais antrinėje rinkoje perdavimo sistemos operatoriumi;
- f) jei taikoma, lankstumą ir paklaidas, kurie įskaitomi į transportavimą ir kitas paslaugas jų atskirai neapmokestinant, bei papildomą lankstumą ir atitinkamus mokesčius;

- g) išsamų perdavimo sistemos operatoriaus dujų sistemos aprašymą, nurodant visus atitinkamus taškus, jungiančius jo sistemą ir kitų perdavimo sistemos operatorių sistemas ir (arba) dujų infrastruktūrą, pavyzdžiui, suskystintų gamtinių dujų (SGD) infrastruktūrą, bei infrastruktūrą, būtiną papildomoms paslaugoms, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 14 punkte, teikti;
- h) informaciją apie dujų kokybę ir slėgio reikalavimus;
- i) prisijungimo prie perdavimo sistemos operatoriaus eksploatuojamos sistemos taisykles;
- j) laiku pateikiamą informaciją apie siūlomus ir (arba) faktinius paslaugų ar sąlygų, įskaitant a–i punktuose išvardytus dalykus, pasikeitimus.

3.2. Visų atitinkamų taškų, kuriems galioja skaidrumo reikalavimai, apibrėžimas

Nurodomi bent šie atitinkami taškai:

- a) visi dujų įleidimo į perdavimo sistemos operatoriaus eksploatuojamą tinklą taškai;
- b) svarbiausi dujų išleidimo taškai ir išleidimo zonos, apimančios ne mažiau nei 50 % bendro iš konkretaus perdavimo sistemos operatoriaus tinklo paimamų pajėgumų kiekio, įskaitant visus išleidimo taškus ar išleidimo zonas, apimančias daugiau nei 2 % bendro iš tinklo paimamų pajėgumų kiekio;
- c) visi taškai, jungiantys skirtingus perdavimo sistemos operatorių tinklus;
- d) visi taškai, jungiantys perdavimo sistemos operatoriaus tinklą ir SGD terminalą;
- e) visi svarbūs konkretaus perdavimo sistemos operatoriaus tinklo taškai, įskaitant taškus, jungiančius su dujų centrais. Visi taškai, kuriuose, remiantis patirtimi, gali įvykti fizinė perkrova, laikomi svarbiais;
- f) visi taškai, jungiantys konkretaus perdavimo sistemos operatoriaus tinklą ir infrastruktūrą, būtiną papildomoms paslaugoms, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 14 punkte, teikti.

3.3. Informacija, kuri turi būti skelbiama visuose atitinkamuose taškuose, bei tos informacijos skelbimo tvarkaraštis

1. Visuose atitinkamuose taškuose perdavimo sistemos operatoriai reguliariai ir (arba) nuolat atnaujindami duomenis internete skelbia šią patogią naudoti standartine forma pateikiamą informaciją apie kiekvienos dienos pajėgumus:
 - a) didžiausius techninius abipusių srautų pajėgumus;
 - b) bendrus sutartinius ir pertraukiamuosius pajėgumus; ir
 - c) turimus pajėgumus.
2. Visuose atitinkamuose taškuose perdavimo sistemos operatoriai ne mažiau nei prieš 18 mėnesių paskelbia turimus pajėgumus ir ne rečiau nei kas mėnesį ar dažniau atnaujina tą informaciją, jei gauna naujos informacijos.
3. Perdavimo sistemos operatoriai kasdien skelbia atnaujintus duomenis apie visuose atitinkamuose taškuose siūlomas trumpalaikes paslaugas (prieš dieną ir prieš savaitę), pagrįstus, inter alia, paskyrimais, vyraujančiais sutartiniais išpaigojimais ir reguliariomis ilgalaikėmis turimų metinių pajėgumų prognozėmis, apimančiomis iki dešimties metų laikotarpį.
4. Perdavimo sistemos operatoriai nuolat atnaujindami duomenis skelbia užfiksuotas didžiausias ir mažiausias mėnesines pajėgumų panaudojimo normas ir metinius vidutinius srautus visuose atitinkamuose taškuose per pastaruosius trejus metus.
5. Perdavimo sistemos operatoriai kasdien tvarko faktinių bendrų bent jau trijų mėnesių srautų žurnalą.
6. Perdavimo sistemos operatoriai veiksmingai tvarko visų pajėgumų sutarčių dokumentus ir visą kitą su turimų pajėgumų apskaičiavimu ir teisės naudotis tinklu suteikimu susijusią informaciją, su kuriais atitinkamos nacionalinės institucijos turi teisę susipažinti, kad galėtų vykdyti savo pareigas.

7. Perdavimo sistemos operatoriai aprūpina patogiomis naudoti priemonėmis, skirtomis apskaičiuoti tarifams už siūlomą paslaugas ir internete patikrinti turimiems pajėgumams.
 8. Jei perdavimo sistemos operatoriai negali paskelbti informacijos pagal 1, 3 ir 7 punktus, jie konsultuojasi su savo atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis ir nedelsdami, bet ne vėliau kaip 2006 m. gruodžio 31 d., sudaro įgyvendinimo veiksmų planą.
-

II PRIEDAS

ATTIKMENŲ LENTELĖ

Reglamentas (EB) Nr. 1775/2005	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnis	2 straipsnis
—	3 straipsnis
—	4 straipsnis
—	5 straipsnis
—	6 straipsnis
—	7 straipsnis
—	8 straipsnis
—	9 straipsnis
—	10 straipsnis
—	11 straipsnis
—	12 straipsnis
3 straipsnis	13 straipsnis
4 straipsnis	14 straipsnis
—	15 straipsnis
5 straipsnis	16 straipsnis
—	17 straipsnis
6 straipsnis	18 straipsnis
—	19 straipsnis
—	20 straipsnis
7 straipsnis	21 straipsnis
8 straipsnis	22 straipsnis
9 straipsnis	23 straipsnis
10 straipsnis	24 straipsnis
11 straipsnis	25 straipsnis
12 straipsnis	26 straipsnis
13 straipsnis	27 straipsnis
14 straipsnis	28 straipsnis
15 straipsnis	29 straipsnis
16 straipsnis	30 straipsnis
—	31 straipsnis
17 straipsnis	32 straipsnis
Priedas	I priedas